Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractio de incarnatione - Cod. Ettenheim-Münster 198

Mangillius, Antonius

[S.l.], 1632-1634

Capvt II.

urn:nbn:de:bsz:31-117158

Visual Library

sive retinere eadem veri smi de cuius vace e ex ignem sensibile.
Deinde negatur consequentia objectionis, qa in particula mae sit
adeo parva vt vace parvitatis a nullo sensu humano percipi possit
Sacerdos pronunciando formam consecrationis super huiusmodi parti=
culam per eandem foam nemini qui audiret aut poet audire. Illa verba
Poetam particulam demonstraret ad sensum, vt fit ex eo qd si quis sens
audiret verba consecrac a Sacerdote in illo casu prolata, plane ignoraret
quinam Sacerdos demonstraret per particulam hoc aliq cum foam
consecrac applicaret. atq ex his fit licet Sacerdos per revelacem certo
cognosceret se pra manibus habere aliquam hostia particulam oi sensu
humano insensibilem, atq idem astantes per revelacem cognoscerent, n tn
poet illam particulam ~~demonstrare~~ consecrare, qa poet quidem per verbum
hoc demonstrare ad illectem audientium, n tn ad eorum sensum.

Dicendum e 2do particulam mae vace parvitatis insensi=
bilem oi extra pneumano poe consecrari si continetur cum alijs eiusdem
mae particulis licet maneat ab illis discontinua. hanc proportionem
licet ipsa n tradatur ab ~~ipsis~~ Authoribus, nemo th eorum negabit, vt ex nos
gremius e. qui coulter negent mae particulam vace parvitatis ovo insen=
sibilem poe consecrari, id solum, vt colligi fit ex istorum verbis, illiquis de hu=
iusmodi particula per se sumpta e seorsim accepta. in hac proportione a. negae
rimq poe dari particulam mae sive panis e vini quolibet sensu humano im=
percepibilem, qa nihil sit, ~~repugnare~~ ~~qd~~ propter qd repugnet, assignari.

Sed proponitur. qa huiusmodi particula poet adhaerere particula
mae sensibili vel solae & simul cum illa per modum vnius poet consecrari.
Ado atq: qa poet saltem a Deo e ab Angelo ex huiusmodi particula e alijs simi=
libus conflari vno cumulo qui sentiri poet, e per consequens demonstrari per parti=
cula hoc, licet nulla ex ijdem particulis per se sumpta demonstrari poet & toto
illecumulo e per sequens singulae illi particulae simul sumptae secari poet.
Neq; fit. nisi qtus: qa vna e tacibus eiusdem cumulo tenuissimi pulveris, cuius nulla
particula per se sumpta poet sentiri vllo sensu, similiter ingens massa arenae
ad aliqua distantiam videa, in qua extra nullum granum eiusdem arenae humano
sensu percipi fit, atq ita similiter nos in Phia asseruimq, qd etiam nostra aly
amplebeiist, nimirum probabiliter dici poe stellas quae varijs temporibus de
novo apparuerunt, nihil aliud fuisse, quam novum plurium stellarum sensu
in ordine ad lineam, virgulem, quarum nulla per se sumpta vel a cocteris
separata est visibilis, licet aggregatum ex illis optime videri poet.

CAP. II.

An materia Sacramenti Eucharistiae debeat esse determinata quoad praesentiam?

Adver=

Advertendum e pronomen demonstrativum hoc vel hic ~~implicitor~~ etiam,
vt facile adverti possit, accipi poe. imo quidem ita vt per illud plene sumptum
intelligatur dependenter a nutu, gestu &c, res aliqua certa praesens demonstret.
Addita vt per illud n plene sumptum, sed dependeat a gestu vel alio circumstantia
certa respiciente demonstret, vt tangeret si quis intendens digitum in panem
remotum vel retro se ponit diceret: hoc e panis, tunc e. panis n designaret sufficienter
per sola pronomen hoc, sed per signum e nutum simul, ac nunc ex his duobus stantes
vnum signum demonstrativum panis, e per sequens hic nutus ille cet aliqua pars
illegitimo consecrationis, si: prout et vera: sit qa per dicendo a gestu profecto illa
n haberet virtutem, qa per illud pronomen, hic ~~secluso~~ reclusso gestu panis n demonstraret
neq audiens tm illa verba e n videns gestum deveniret sensim mouerentur ad deter-
minaret ad cognoscendum illa vera cadere super detum panem vel hunc per
illa designari, quamvis fortasse discursiuo posset cognoscere.

His a premissis certum e aqua oes maam Eucha-
ristiae n debere quoad praesentiam e ita determinatam vt ipsi
conseranti vt physice praesens, hoc e, ab ipso tangatur, quis e.
dixerit p Sacerdote habente ante se in altari super corporale
particulas e dirigente etiam ad illas foam consecrationis easdem
particulas n consecrari, etiamsi Sacerdos proferens consecrationis
foam illas n tangat.

Praeendum e maam Eucharistiae vbique consecrari
debere e determinatam quoad praesentiam, hoc e, ita debere e moraliter
praesentem Sacerdoti vt per solam particulam hoc vel ~~id~~ hic ab eodem Sacerdote
prolatam vere demonstrari posit. Subhores contra. Sbi: qa
si maa n sit modo poiebo praesens ipsi Sacerdoti tunc vel pronomini
demonstrativo formae consecrationis prolatae additum e aliquid
aliud, ~~vt~~ nutus aliquis, vel aliquid huiusmodi voce cuius eadem
particula fuerit determinata vt designaret eandem maam, vel
nutus ~~ea~~ tale additum. si dicatur imum, sequitur foam adhibita
ad consecrandum constasse etiam ex nutu, ac proinde n fuisse
validam, qa n e illa quae e a Christo instituta, cum Christus proh. Sancto
e religiosis excepto Matrimonio enig sua ex verbis, nutibus e
scripto vel partim ex his partim ex illis constare ~~et~~ foam ex
illis verbis stantem instituerit. si vero dicatur dum nimirum
neq nutum neq aliam circumstantiam fuisse additam voce
eius pronomen hoc vel hic esset determinatum ad designan-
dam maam qua n erat ita moraliter praesens vt esset per illam designari
vel demonstrari, tunc sequitur foam consecrationis prolatam,
n cecidisse super illam maam e per consequens neq eandem maam
per huiusmodi foam fuisse affectam vel consecratam, qa foa con-

secrationis

secrationis ñ cadit supra mam neque quam ñ cadit particula hoc vel hic contenta in eadem fra vt per se ptt.

Ad debis particulam demonstrativam hoc vel hic in tali casu ex intentione Sacerdotis formam proferentis dirigi ad mam licet ñ moraliter abientem.

Sed contra e, qa particula illa demonstrativa ñ potest vere aut valide vsurpari nisi prout iuxta communem loquendi modum vsurpari solet, siquidem hrg formam consecrationis instituit in verbis quorum vigore communis, vt patet ex ijs quæ dicuntur in tractatione de entis in genere, ac proinde verba secundum suam communem vim vel significationem ñ vsurpantur ñ prout vt sic concurrere ad constituendam formam consecrationis.

Ad dendum o a. qd si quis quærat ad quantam distantiam potest panis aut vinum valide consecrari. Cui quæsito ñ pt melius responderi aut satisfieri quam dicendo solum ad eam distantiam qd panem e vinum consecrari in qua distantia particula hoc vel hic censetur e vere prolata siue mam demonstrasse ad sensum, hoc a. ñ pt ~~solli~~ colligi ~~ne~~ nisi ex communi modo loquendi e iudicio sapientum.

Ex dictis primo colligitur qd etiamsi Sacerdos intendat formam consecrationis dirigere ad panem aut vinum retro se positum, haud tamen mam ñ consecrabitur, qa nemo communiter rem retro repositam solet aut censetur sufficienter designare aut sensibiliter demonstrare per solam particulam hoc vel hic, sed adiung etiam nutum vel descriptionem loci vel aliquid aliud huiusmodi vltimo determinans sua complens particulam demonstrativam.

Ado colligitur, qd etiam recte notat Roungh dubio, procemio in art.m 4. q.s 5.a Sti Thomæ, valide consecrari panis vel hostia particulas siue neque altari pontas in pyxide etiam clausa, nec sub alys particulis, cum quibus supra corporale constituunt vnum cumulum, latenter, qa licet ñ videantur, tamen pyxidis eas continentis vel tanqm cumuli cuius ít pars ita st Sacerdoti gientes vt secundum communem loquendi modum per pronomen hoc possint demonstrari.

Tertio colligitur ñ poe a Sacerdote consecrari panem longe distantem quamvis illius aspectu patebit, qa particula demonstrativa hoc vel hic nisi aliquid aliud determinans eandem particulam accedat ñ e huiusmodi vt per ipsam solam communiter designemus aut demonstremus rem distantem.

Dices:

Dices: si quis videns rem aliquam longissime distantem v: g: stellam Veneris vere illam demonstrabit alteri dicendo hoc quod tu vides siue haec stella quam vides est Venus et particula hoc potest adhiberi ad demonstrandam rem distantem, et per consequens ad panem distantem consecrandum. Respondeo tunc stellam non demonstrari precise per particulam hoc, sed per illud totum hoc quod tu vides siue per illud haec stella quam vides, sicuti si quis intendens digitum in illam diceret haec est stella Veneris simul per nutum et particulam demonstraret Venerem, quia per illum nutum quodammodo id quod demonstratur, fit praesens ipsi demonstranti, et illi cui demonstratur, unde etiam si ego faciam mentionem Neapolis et Constantinopolis dicendo v: g: Neapolis et Constantinopolis sunt magnae ciuitates, et recte subdam etc. haec tamen est illa maior, siquidem particula haec designat Constantinopolim, quae licet sit absens, cum tamen fuerit posterius vel ultimo denominata facta est mihi ipsam denominanti quodammodo propinqua et praesens ratione posterioris denominationis.

Quarto colligitur quod si Ecclesia esset plena hostijs vel panibus aut esset vini fluuius vel mare, quamuis et tota illa multitudo hostiarum et totus fluuius vel totum mare designaretur sufficienter dicendo hic cumulus hostiarum vel hic vini fluuius vel hoc mare vini, non tamen totum posset simul consecrari, quia non posset totum sufficienter designari per solam particulam demonstratiuam hoc vel hic semel tantum prolatam.

Deniq infertur quod licet hostiae latentes sub corporali vel clausae in tabernaculo non possint, ut recte notauit etiam Koningh loco citato consecrari, eo quod non sint ita praesentes ut per solam particulam hoc possint demonstrari, si tamen materia quae est consecranda sit coram Sacerdote, ut conuenter fieri solet, posita in altari est sufficienter praesens ut possit designari per particulam demonstratiuam hoc, et per consequens consecrari.

Ultimo ex supradictis colligitur materiam cuiuscunque magnitudinis praescindendo a quocunque miraculo quo ipsius partes penetrarent reliquas vel quo ipsa magis ac magis in infinitum condensaretur, non posse per unicam prolationem verborum Sanctalium consecrari, ratio est, quia materia potest esse adeo magna ut aliquae ipsius partes nempe remotiores a Sacerdote non sint ipsi ~~mat~~ moraliter praesentes nec possint ab ipso sensibiliter demonstrari per particulam hoc vel hic, posset tamen Deus materiam quantumuis magnam facere praesentem moraliter Sacerdoti siue per condensationem miraculosam siue per penetrationem partium, ita ut eadem materia possit per unicam prolationem verborum

Sanctalium

Sm talium tota simul consecrari, atq; ita si per impossibile daretur infinita quantitas panis, quæ tota per penetrabem cet in pyxide, aut infinita quantitas vini quæ similiter per suarum partium penetracem tota cet in calice super altare ante sacerdotem posita, verè sacerdos coet totam illam infinitam maam consecrare per vnicam eroladem verborum Smtalium, qa tota illa maa, quæ est infinita, cet moraliter psens sacerdoti, & per consequens poet illam totam simul sumptam sensibiliter demonstrare per particulam hoc vel hic cu toti simul applicare foam consecrabis. atq; ex his ptt qd quantitas maæ consecrandæ per vnicam eroladem verborum Smtalium debet ce maaliter loquendo determinata quoad magnitudinem n quidem sensibilem de magnitudinis sed vide moralis instantiæ.

Ass. I. III.

An vinum vnale adæquate sumptum possit esse materia Sacramenti?

Rebusque controversiæ spinentes ad panem & vinum prout ad maa vestria facilis sit, ac prouide easo ibimus.

Primo a. suppongendum e ex Cnell. flor. in dec. Eugenij q. d. Tertium e. maam huius Smti ce panem triticeum & vinum de vite, vt exercere, idem habetur cum d. dicitur vinum de vite. ce maam huius Smti hoc n e ita intelligendum perinde ac si vinum miraculose. sine vitis concursu productum, quale fuit vinum qd a Chro in nuptijs ex aqua factum e, vel qd ad preces Sanctorum virorum interdum miraculose productum fuisse legitur in historia vitæ sororum, n fuisset maa sufficiens huius Smti, cum e. huiusmodi vinum, vt credibile e, fuerit optimum profecto erat aptum ad consecracem, quip etiam si aqua vino parum vnita conuertatur in vinum, vt multi probabiliter existimant, de qua re infra, atq; huiusmodi vinum per conversionem potum genitu segregaretur a reliquis vini partibus atq; dubio etiam illud consecrari poet, qa ex hoc sentiat iceretur & cet vinum proprie & simpliciter, neq; obstat qd huiusmodi vinum sicut & vinum regulariter productum n sit vinum de vite sed ex vuis & expressum, qa quando in Cnell. flor. dicitur vinum de vite ce maa huius Smti noe vini de vite significatur vinum qd simpliciter vel absolute. & communiter loquendo vinum appellatur. his respondetur.

Pro solutione controversiæ proposita advertendum e

noe.